

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. II. De assecuratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. III. Prorogatio termini solutionis.

1. Inquires secundo: Si creditor prorogat debitori terminum solutionis, remaneatque fidejussor liber à sua fidejussione?

Respondeo, cum necessaria distinctione: Si enim fidejussor se obligavit ad annum, v.g. liber remanebit, quia obligatio non se extendit ultra partem conventionem. Nota, sicuti, qui fidejussit pro capitali, non intelligitur fidejussisse pro interesse; ita qui pro uno tempore, non intelligitur pro alio. At vero, si fidejussor se obligavit absolute, nullum determinando tempus, non remanebit liber. Ita Azor. 3. p. 1. 11. c. 22. dub. 12. Sylv. v. fidejussor, quest. 14. quia indefinita fuit obligatio. Addit Mantica, de tacitis, & ambiguis obligationibus, tempus in dubio censeri appositum ad limitandam obligationem, ex l. item quaritur, §. Qui impleto, ff. locati, & conducti.

§. IV. Pretium ex Fidejussione.

1. Inquires tertio: An ex obligatione, quam subit fidejussor, possit accipere pretium, seu mercedem à debitori, in cuius favorem fidejuberet?

Respondeo: Si adsit periculum solvendi fidejussorem, certum est, posse proportionatum quid accipere, quia sic fidejuberet, est pretio æstimabile, ut ex se patet: & quamvis deinde fidejussor nihil damni senserit, potest tamen illud accipere, quia non accipit pro damno, sed pro periculo.

2. Quid autem, si nullum prorsus est periculum, nulla molestia, nulla incommoditas, ut si fidejussori certum sit, nullum ipsi ex fidejussione damnum eventurum, poteritne aliquid accipere?

Respondeo, adhuc cum Azor. loc. cit. dub. 5. Bonac. loc. cit. num. 12. alios afferente, posse aliquid proportionatum experti viri arbitrio mensurandum. Ratio est, quia adhuc illam obligationem, quamvis sine incommodo suscipere, est pretio æstimabile, illamque gratis assumere nemo tenetur.

§. V. Quis possit fidejuberet?

1. Inquires quarto: Quinam possunt fidejuberet?

Respondeo, qui bona habent, vel eorum liberam administrationem. Hinc pauperes, pupilli, filii familias non habentes peculium castrense, vel quasi castrense, Religiosi à fidejubendi munere repelluntur.

2. Repelluntur etiam Clerici à fidejubendo pro Laicis, licet teneat fidejussio, si fideiubeant. Cap. ultim. de fidejussoribus. Immo ubi iam receptum videtur, apud Less. l. 2. c. 28. §. 19. Bonac. l. c. p. 2. saltem raro posse eos fidejuberet etiam Laicis, modò id faciant de suo patrimonio, vel fructibus sui Beneficii sine damno Ecclesie, & sine periculo, ut de pauperentur.

3. Repellitur item mulier, quæ invalidè fidejuberet pro viro: validè tamen pro filiis, sed cum quibusdam solemnitatibus, id est, cum instrumento publico, adhibitis testibus tribus cum subscriptione. Verum, ipsa eadem potest eam fidejussorem rescindere (si voluerit uti privilegio Senatûs consulti Velleiani, sed ante sententia executionem) & tunc ipsa ad nihil obligabitur etiam in conscientia. Lege Delugo d. 3. de Inst. n. 11.

4. Excipiuntur autem aliqui casus, in quibus mulier fidejubens uti hoc Velleiano privilegio non valet. Primò, si pretio conducta fidejussit. Secundò, si huic privilegio renuntiavit coram Magistratu, vel cum juramento, nam cum hoc privilegium in ipsius favorem peculiarem concessum sit, renuntiare illi poterit. Tertio, si fidejussit pro dote, vel pro suo creditore, vel pro libertate servi. Quarto, si fidejussit in fraudem. Quintò, si post annum à fidejussione pignus dedit, aut obligationem iterum suscepit. Quæ omnia pluribus tractata videri possunt apud Doctores. Mol. Rebellum, Less. Gomez, aliisque ci-

tatos à Bonac. loc. cit. p. 2. & à Sancti. l. 4. matrim. d. 9. num. 15.

§. VI. Quando fidejussor potest agere, ut liberetur à Fidejussione?

1. Sane in tribus casibus, qui enumerantur à Sacro Textu C. fin. de fidejussoribus, his verbis: *Eum, pro quo te fidejussorem obligasti, si diu in debiti obligatione esset, aut dissipare bona sua cepit, seu super hoc condemnatus fuisset, jure poteris convenire, ut te à fidejussione debeat liberare.* Hec Textus. Vide Glossam, & textus Civiles ab illa citatos.

CAPVT II.

De Assecuratione.

1. Assecuratio est contractus, quo quis ob pretium suscipit in se periculum rei alienæ, obligando se ad illius rei compensationem ita, ut pereunte tota re, totam compenset, pereunte parte, partem. Licitus est ejusmodi contractus, quia est contractus fortis, & propter eandem rationem erit licitus, etiam, quando asssecuratur vicia alienius per aliquot annos, &c.

2. Debet tamen, ut sit justus, habere quatuor conditiones: Primam, ut adsit æqualitas inter pretium, & pericula: id, quod certè vel lex, vel usus communis, vel vir expertus judicabit. Secundam, ut asssecuratio sit libera, non extorta. Tertiam, ut asssecurator admoneatur de periculis, quo scilicet sic videat, an velit, & quantum possit petere pro gravamine, quod subit. Quartam, ut res, quæ asssecuratur, existat, & quidem cum periculo, scilicet quid asssecurabitur? Adde, & quintam, ut qui asssecurat habeat bona, quibus totius rei asssecurate compensationem facere possit, si ea tota pereat, vel partis, si solam partem asssecuravit.

Qui scit rei eventum, an possit asssecurationem præstare?

3. Ex dictis conditionibus infero primò, si quis petat asssecurationem à te certò sciens, rem Navium, v.g. perisse, vel eam esse vacuum mercibus, invalidam esse tuam asssecurationem de Navi, vel de Mercibus, atque adeo injustè illum accipere deinde à te compensationem, quia te ipsa nihil asssecurare potuisti. Dico, (Certò) nam si sit dubium, quod dubium tibi notum fiat, poterit procedi ad asssecurationem pretii ejusmodi dubio proportionati.

4. Quæres: Quid contrà? Si ergo sciam per Astrologiam, v.g. non fore tempestatem (sic supponamus) vel per admonitionem amicorum certam mare tutum esse à Piratis: Breviser sim certus nullum subesse periculum, possumne ob asssecurationem Navis tantum accipere, quantum alius acciperet, qui hæc nescit?

Respondeo, posse docet Lessius lib. 2. cap. 28. num. 27. Sed mihi, & Bonac. disput. 3. de contract. quest. 9. pari. 3. num. 3. v. Sed contrarium mihi, videtur non posse, quia, si nihil re vera asssecuraretur, non esset contractus fortis.

Qui nihil habet, an possit asssecurare?

5. Infero secundo, si tu asssecurator nulla bona habens, nec habere sperans, quibus possis compensare rem, si forte pereat, fingas habere, asssecures, invalidam esse tuam asssecurationem, & injustam, & quia non est æqua conditio ex utraque parte, unde nihil potes accipere pro ejusmodi asssecuratione.

Qui

Qui partem habet, an possit prestare assicurationem totius?

6. Infero tertio, quid dicendum, si quis habens in suis bonis, vel habere sperans quinque millia, v.g. tantum, assuretur Mercis Navis oneraria merentes decem millia, poterint iuste pretii assicuracionis accipere, & retinere? Pretium, inquam, correspondens, si non decem millibus, saltem correspondens bonis, quæ jam habet, id est, quinque millibus?

7. Respondet Bonac. h.c. probabilissimum esse, quod non possit, ne partem quidem accipere, sine onere restitutionis, quia contractus assicuracionis huiusmodi est invalidus; fraus enim assicuracionis dedit causam huic contractui, nam consensum nullo modo Mercator huic præstasset, si scivisset ejus partialem impotentiam: Ipse tamen Bonac. citans Rebell. ait, se putare posse iuste partem correspondentem accipere, & retinere: quia hic securator jam solvisset pro una parte, id est, pro quinque millibus; pro aliis vero quinque millibus jam se exposuit periculo illa refaciendi; & de facto obligabitur restituere, si forte ad pinguorem fortunam devenierit.

8. Equidem non video, qua ratione sit probabilis hæc posterior Bonac. & Rebell. sententia, nam semper urget ratio modò dicta ex involuntario Mercatoris, qui certe nunquam consensum præbisset, etiam si scivisset Mercatorem se obligare ad damna solvenda, postquam ad pinguorem fortunam deveniret; ipse enim statim volebat & quidem certam compensationem, non vero futuram & incertam. Sanè quoad peccatum mortale ipse idem Bonac. omnino debet concedere, assurectorem illud commisisse, quandoquidem in re gravi decepit Mercatorem, dum illum posuit in periculo, ut si res petisset, debuisset expectare integram compensationem, sub tanta incertitudine, post indeterminatos annos, puta, quando forte assurector in meliorem fortunam incidisset. Dic ergo prædictum assurectorem, & peccasse, & restitutionis onus subivisse.

Assuratio pretii iusti in subhastatione Hispaniæ, Prometidos, an licita?

9. In Hispania solet quidam contractus assicuracionis celebrari, quem referunt, & approbant Azor. 3. p. lib. 11. cap. 21. dubio 3. & Filliuc. tract. 3. cap. 1. quæst. 10. num. 57. nam dum redditus, seu gabellæ publicæ (idem dici poterit de aliis rebus) sub hasta, voce Præconis, vendi, vel locari proponuntur, ne desint Emptores, vel Conductores, promittitur certa pecuniæ summa alicui viro, qui pretium augeat usque ad pretium rei subhastationi expositæ iustum, cum pacto, ut si non sit alius, qui plus offerat, redditus, seu gabella illi detur, qui pretium iustum auxit. Vides? hic vir assurectat Magistratibus pretium iustum, & Gabellæ locationem. Magistratus vero proportionatam mercedem illi solvit. Estne ergo licita huiusmodi assuratio?

Respondeo, esse licitam, docent prædicti Azor. & Filliuc. & merito, quia Magistratus redditur securus de iusto pretio, deque locatione suæ gabellæ, & vir ille pro eo, quod promittit (quod certe onus est) mercedem iustam accipit: Ceteri vero, qui concurrunt ad rem emendam, vel conducendam non possunt conqueri, quia ille assurector ius habet (ut & alii omnes) offerendi pretium majus, & minus, &c.

CAPVT III.

De Pignore.

§. I. Quid sit Pignus.

1. Pignus, sicut & Depositum, & Commodatum, quando sumuntur pro ipsa re, quæ traditur, & quando pro contractu, sub quo datur, & in hac potest re significatio hic de his potissimum est locutus, & prior significatio non raro intercurrit.

2. Pignus ergo est Contractus, quo res alicui realiter seu obligatur ad securitatem crediti. Quomodo vero ob quando pignus consignatur creditori, ut communiter solet fieri in rebus mobilibus: pro pecunia enim, quam tibi debeo, trado tibi vas argenteum, v. g. in pignus aliquando vero non consignatur creditori res, sed manet in manu debitoris, obligata tamen ipsi creditori, ut communiter solet fieri in rebus immobilibus; nam pro pecunia, quam tibi debeo, obligo meum prædium tui illudque apud me retineo, tibi tamen realiter obligatum in securitatem tui crediti. Ideo duo sunt generatim contractus pignoris: Alterum, quo res traditur creditori. Et vocatur propriè, strictèque pignus: Alterum, quo res manet apud debitorem, & appellatur hypotheca, quod est verbum græcum, latine, *supposita*, quia res supposita, seu obligata alteri. In utroque autem casu dominium rei manet apud eum, qui pignus dedit. Ut vides, hic nos nullo modo loqui de bonis, v. g. de fundo, super quo Censui aliquis impositus est; quoniam cum tunc fundus dicatur hypothecatus censui, non tenet illa est propriè hypotheca, de qua agimus, sed est probabilissima sententia venditio partialis dominii illius fundi, ut diximus, cum de Censibus, & non de lugo, d. 27. de Inst. n. 20.

3. Dictum autem modò est (ne committeretur res in rebus immobilibus) nam interdum etiam res immobilis, v. g. prædium creditori datur, ut ipsam apud se habeat, & tunc sanè erit pignus strictè, & propriè sumptum.

4. Ex prædicta differentia cognoscis, cur pignus semper est res determinatas hypotheca vero potest esse re indeterminata, & in consilio. Ratio est, quia pignus debet dari, ut remaneat in manu creditoris, quod re determinata competere non potest: ita in hypotheca re determinata est, ut res remaneat obligata creditori alteri, quæ obligatio licet imponatur subinde in aliqua re determinata, & particulari, v. g. in hoc determinato prædium, quo pacto vocatur hypotheca particularis; potest tamen imponi, & non raro imponitur, in omnibus bonis futuris, præsentibus, &c. quo pacto vocatur hypotheca generalis.

5. Quando denique dicimus, posse imponi in prædictis bonis hypothecam, semper intelligimus pro quantitate, qua valet, nam propterea prædium hypothecatum uni, non potest alteri obligari, si prædium non est sufficiens ad utramque obligationem, ut rectè docet Azor. 3. p. lib. 7. de pign. cap. 2. Filliuc. 11. 38. ap. 3. p. 1. num. 179.

§. II. Quis potest oppignorare, & qua bona?

1. Iam verò à quibus, & quæ bona possunt dari in pignus, seu hypothecam?

Respondeo, uno verbo (quod apud alios maxime videtur) ab his, qui habent bonorum liberam administrationem, quique habent bona, immò & jura, quæ possunt vendi, & alienari. Non ergo, bona Ecclesiastica: non bona publica: non homo liber: non bona, quæ non sunt sub tuo, vel dominio, vel libera administratione, in pignus dari.